

FAKULTA SOCIÁLNYCH VIED A ZDRAVOTNÍCTVA UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

Dekanát FSVaZ

Kraskova 1, 949 74 Nitra, tel./fax.:037/6408751, e-mail: dekanatfsv@ukf.sk

Hodnotenie vzdelávania a učiteľov študentmi FSVaZ v akademickom roku 2017/2018

Úvod

V zmysle Smernice UKF 8/2018 Zásady hodnotenia vzdelávania a učiteľov študentmi univerzity a v zmysle vnútorného predpisu FSVaZ 1/2016 Systém riadenia kvality Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre bolo v akademickom roku 2017/2018 uskutočnené hodnotenie vzdelávania a učiteľov FSVaZ UKF v Nitre študentmi jednotlivých študijných odborov.

Výstupom hodnotenia je správa pre akademický rok, v ktorom bolo hodnotenie realizované, ktorej obsah je aj súčasťou výročnej správy UKF. Výsledky hodnotenia študentov s uvedením hodnotených učiteľov a predmetov sú neverejné a sú určené iba pre internú potrebu vedenia fakulty a katedier.

Hodnotenie vzdelávania a učiteľov

V akademickom roku 2017/2018 bolo hodnotenie vzdelávania a učiteľov realizované elektronickou formou dotazníka prostredníctvom Akademického informačného systému dvakrát. Zástupcovia študentov pôsobiaci v Rade študentov FSVaZ zároveň realizovali po ukončení každého semestra akademického roka 2017/2018 fokusovú skupinu zameranú na proces vzdelávania a na proces hodnotenia výsledkov vzdelávania – udeľovanie priebežných hodnotení a realizáciu skúšok o výsledkoch ktorej predsedníčka Rady študentov informovala na vedenie FSVaZ. Rada študentov FSVaZ organizovala hodnotenie vzdelávania a učiteľov vždy počas posledných dvoch týždňov zimného a letného semestra. S realizáciou hodnotenia boli oboznámení všetci študenti FSVaZ a pedagogickí zamestnanci FSVaZ. Zároveň boli vedením fakulty vytvorené podmienky, ktoré umožňovali študentom bezproblémovú realizáciu svojho práva na hodnotenie vzdelávania. Napriek vytvoreniu podmienok konštatujeme, že sa v akademickom roku 2017/2018 do hodnotenia vzdelávania zapojilo menej študentov ako v predchádzajúcich rokoch. Predpokladáme, že zníženie zapojenosti študentov bolo spôsobené zmenou obsahu dotazníka, ktorý bol pilotne použitý v súlade so smernicou 8/2018 Zásady hodnotenia vzdelávania a učiteľov študentmi univerzity. Zástupcovia študentov kriticky hodnotili najmä rozsah dotazníka a jeho užívateľskú nekomfortnosť a neprehľadnosť v elektronickej verzii. Výsledky dotazníkového hodnotenia boli spracované Radou študentov FSVaZ a odovzdané dekanovi FSVaZ.

Do hodnotenia akademického roka 2017/2018 sa elektronickou formou zapojilo 211 študentov denne formy štúdia v bakalárskych a magisterských študijných programoch, do

elektronického hodnotenia sa nezapojil žiaden študent doktorandského štúdia. Zároveň boli zrealizované dve fokusové skupiny zamerané najmä na proces hodnotenia výsledkov vzdelávania učiteľmi, ale aj na príklady dobrej praxe a návrhy zlepšení v oblasti vzdelávacieho prostredia fakulty.

Na fakulte sme predchádzajúce dva akademické roky a v zimnom semestri 2017/2018 používali dotazník zameraný najmä na samotný proces vzdelávania – uskutočňovanie vzdelávania, odbornú a didaktickú kompetenciu vyučujúceho, hodnotenie študentov vyučujúcimi a na informácie týkajúce sa študijného predmetu a študijných zdrojov. Informácie o študijnom programe a materiálno-technickom zabezpečení výučby boli získavané prostredníctvom stretnutí vedenia fakulty s Radou študentov dvakrát v akademickom roku. V letnom semestri sme na hodnotenie vzdelávania a učiteľov použili dotazník, ktorý určuje smernica 8/2018.

V celkovom hodnotení sme z vyššie uvedeného dôvodu urobili položkovú analýzu a v sumárnom grafe 1 sú uvedené položky dotazníkov, ktoré v oboch verziách mapovali rovnakú oblasť a mali podobný obsah. Dotazník obsahoval tvrdenia, ktoré študent hodnotil na päťstupňovej škále, ktorej extrémne póly sú vyjadrené slovami: excelentne – nevyhovujúco.

Sumár výsledkov hodnotenia vzdelávania a učiteľov študentmi za celú FSVaZ UKF v Nitre uvádzame v grafe 1.

Graf 1: Sumárne výsledky hodnotenia vzdelávania a pedagógov za celú FSVaZ.

V nadväznosti na uvedené dáta a na základe smernice 8/2018 Zásady hodnotenia vzdelávania a učiteľov študentmi univerzity prinášame charakteristiku požadovaných oblastí podľa čl. 2 písm. a) až g).

Študijné programy

V akademickom roku 2017/2018 boli do hodnotenia zapojené študijné programy Psychológia, Sociálna práca, Aplikovaná sociálna práca, Sociálne služby a poradenstvo, Ošetrovateľstvo a Urgentná zdravotná starostlivosť, to znamená všetky akreditované študijné programy, ktoré fakulta ponúka. Študijné programy študenti vo svojich odboroch hodnotia pozitívne, oceňujú najmä dostatok povinne voliteľných a výberových predmetov. V predchádzajúcom akademickom roku boli v niektorých študijných programoch na základe spätnej väzby od študentov a aj vo vzťahu k požiadavkám praxe v príslušnom odbore realizované doplnenia predmetov skupiny B a C schválené Vedeckou radou FSVaZ, čo v teraz hodnotenom období študenti príslušných študijných odborov oceňovali. Doplnené predmety si vyberali do svojich študijných plánov, čo svedčí o kvalitnej inovácii študijných programov. V jednom magisterskom študijnom programe sme zaznamenali dve spätné väzby, ktoré požadujú presunutie predmetu z 2. ročníka do 1. ročníka, pretože sa to študentom javí ako prínosnejšie. Návrh bol prediskutovaný s vedúcim príslušného pracoviska a s garantom študijného programu.

Študijné predmety

V rámci vyššie uvedených študijných programov mohli študenti a študentky hodnotiť každý predmet, ktorý mali zapísaný v rozvrhu a ktorý navštevovali. V ZS akademického roka 2017/2018 bolo hodnotených 96 predmetov, v LS 2017/2018 53 predmetov. Celkovo bolo študentmi hodnotených v akademickom roku 2017/2018 149 predmetov. Boli medzi nimi však aj predmety, ktoré hodnotil iba jeden študent. Minimálny počet hodnotení, ktorý bol vopred Radou študentov FSVaZ stanovený ako potrebný pre ďalšie vyhodnocovanie, aby bola eliminovaná subjektivita hodnotenia, dosiahlo 22 predmetov. Vedúci katedier následne komunikovali s príslušnými vyučujúcimi iba o hodnotení týchto predmetov.

Podľa informácií získaných od študentov majú predmety v informačných listoch zverejnené a jasne definované ciele, výsledky vzdelávania, sylabus a sú v študijnom programe zaradené tak, aby poskytovali nové informácie. V rámci hodnotenia bolo identifikovaných niekoľko predmetov, kde bolo zaznamenané znížené hodnotenie, najmä v oblasti vzbudenia záujmu o danú problematiku alebo tému a dostupnosti a aktuálnosti učebných zdrojov. Veľmi pozitívne bola hodnotená miera priestoru na diskusiu v jednotlivých predmetoch, poskytovanie spätnej väzby študentovi na seminároch, prepojenie teórie s praxou v obsahu predmetu. Z kvalitatívnych hodnotení vyberáme spätnú väzbu k realizovaným seminárom, ktoré väčšinou považujú študenti za „*veľmi praktický do života*“, „*zaujímavý*“, „*veľmi otvorené a môžeme komunikovať koľko potrebujeme*“, „*výborný, mali sme možnosť vyskúšať si navrhnúť a zrealizovať vlastný experiment, čo bolo pre mňa prínosné a zaujímavé*“. Prednášky sú hodnotené rovnako pozitívne: „*prednášky sú veľmi jasné a zrozumiteľné a nesú sa v priateľskom duchu*“ alebo „*prednáška je veľmi zaujímavá, pútavá, dynamická*“.

Uskutočňovanie vzdelávania

V akademickom roku 2017/2018 bolo hodnotených 63 učiteľov participujúcich na výučbe vybraných študijných predmetov. Študenti hodnotili uskutočňovanie vzdelávania pozitívne, oceňovali najmä prepájanie akademického vzdelávania s praxou a celkovo efektívne využívanie času určeného na výučbu – napr. „*seminár bol realizovaný pravidelne a využitý do poslednej minúty*“; „*seminár je poučný, dobre časovo nastavený*“. Prístup vyučujúcich k študentom je vo väčšine hodnotený pozitívne, oceňujú najmä partnerský prístup, ochotu odpovedať na otázky a kompetentnosť a odbornosť vyučujúcich- napr. „*do svojich prednášok vkladá energiu aj samého seba. Páči sa mi jeho kritickosť a reálnosť*“; *veľmi si na nej vážim jej prístup k práci, ktorý je svedomitý a na úrovni*“. V ojedinelých prípadoch negatívnej spätnej väzby boli opatrenia realizované na úrovni pracovísk priamym nadriadeným vyučujúceho.

Hodnotenie študentov vyučujúcim

V žiadnom sledovanom kritériu procesu hodnotenia neboli na celkovej úrovni identifikované vážnejšie nedostatky, spätné väzby k procesu hodnotenia sme získali prostredníctvom fokusových skupín a individuálnych rozhovorov so zástupcami ročníkov. V dotazníkovom zisťovaní sme sa zamerali na hodnotenie poskytovanej spätnej väzby k výkonu študenta počas semestra a pri udeľovaní priebežného hodnotenia, s ktorými študenti vyjadrili spokojnosť (priemerné skóre v grafe 1). V skúškovom období bolo študentmi pozitívne hodnotené organizačné zabezpečenie procesu hodnotenia. Termíny skúšok sú zverejňované v stanovenom termíne v AIS a výsledky hodnotení sú taktiež zverejňované v stanovených termínoch v AIS. Študenti vyjadrili spokojnosť najmä s dodržiavaním stanovených podmienok hodnotenia, zadávaním termínov skúšok a aj s objektívnym prístupom pedagógov. V slovných hodnoteniach študentov sa objavili pozitívne komentáre týkajúce sa podpory, ľudského prístupu, objektívnosti a poskytovania spätnej väzby k výkonu v procese hodnotenia vedomostí a zručností – napr. „*Hodnotenie bolo spravodlivé.*“; *Hodnotenie na základe testu aj seminárov bolo dosť obtiažne, ale vzhľadom na to, že išlo o priebežné hodnotenie, bolo primerané*“; *Jeho prístup k študentom je veľmi dobrý, veľmi dobre vysvetľuje učivo, vždy vytvára priestor na diskusiu a jeho spätná väzba veľmi mi pomohla počas našej práce. Celkový dojem je excelentný.*“.

V akademickom roku 2017/2018 neboli zaznamenané v procese hodnotenia predmetov žiadne problémy, proces udeľovania priebežných hodnotení a realizácie skúšok považovali študenti za objektívny, s vopred stanovenými pravidlami. Problémy sa neobjavili ani vo zverejňovaní a zapisovaní výsledkov skúšok.

Odborná a didaktická kompetencia vyučujúcich

Konštatujeme spokojnosť študentov s odbornou a didaktickou kompetenciou vyučujúcich. V grafe 1 vidíme, že študenti sú veľmi spokojní s didaktickými postupmi, ktoré robia vzdelávanie atraktívnym. Zo slovných hodnotení v dotazníku vyberáme: „*Prednášky a aj semináre z tohto predmetu sa mi páčili a boli vedené veľmi zaujímavou a pútavou formou.*“; „*Jednoducho on je vynikajúci učiteľ, veľmi dobre vie vysvetliť učivo, prepája teóriu s*

praxou.“. Študenti oceňujú novosť a aktuálnosť poskytovaných informácií. Rovnako pozitívne hodnotia ľudský prístup pedagógov. Identifikovaných bolo aj niekoľko predmetov, kde bola spokojnosť nižšia. V niektorých predmetoch sme identifikovali vyššie priemerné skóre v položke Spôsob vysvetľovania vyučujúceho, ktorý bol previazaný s tým, že vyučujúci nedokázal vzbudiť motiváciu k danému predmetu alebo je predmet viac teoretického charakteru. Vyučujúci predmetov boli oslovení príslušnými vedúcimi katedier a na tejto riadiacej úrovni boli realizované potrebné opatrenia.

Študijné zdroje na podporu vzdelávania študentov

Literatúra k jednotlivým predmetom je prevažne aktuálna a dostupná, každoročne je literárny fond rozširovaný o aktuálne učebné materiály. Študijné zdroje uvedené k predmetom v infoliste sú vyučujúcim pravidelne prehodnocované a v prípade existencie aktuálnejšieho a kvalitnejšieho literárneho študijného zdroja je tento aktualizovaný v elektronickej nástenke predmetu v AIS. Konštatujeme, že v sledovanej oblasti sme zaznamenali zlepšenie hodnotenia o viac ako pol stupňa (1,97) v porovnaní s minulým akademickým rokom (2,55). Zároveň však v tejto položke hodnotenia dosahujeme najvyššie priemerné skóre (1,97). Tento výsledok komentovala Rada študentov, ako nie celkom zodpovedajúci reálnemu stavu, pretože v niektorých predmetoch boli zdroje ľahko dostupné, ale nie všetci študenti zrealizovali potrebné kroky, aby si zdroje vypožičali.

Materiálno-technické zabezpečenie výučby

V spätných väzbách od študentov sme nezaznamenali výhrady k materiálno-technickému zabezpečeniu výučby. Vybavenie výučbových priestorov je dostačujúce. Študenti ocenili úpravy vonkajšieho areálu fakulty smerujúce k vytvoreniu oddychových zón. Zaznamenali sme opäť požiadavky na zlepšenie podmienok stravovania v priestoroch fakulty (napr. výhrady k čistote riadu, nízkej teplote podávaného jedla a pod.). Pripomienky boli komunikované vedeniu jedálne UKF. Ako problematické študenti hodnotia aj parkovanie v okolí fakulty.

Na základe uvedených výsledkov hodnotenia vzdelávania za akademický rok 2017/2018 konštatujeme, že v sledovaných oblastiach sa nevyskytli výraznejšie problémy a priemerné hodnotenie sa pohybuje pod hodnotou druhého stupňa, čo znamená výbornú úroveň. Položka zachytávajúca odbornú a didaktickú kompetenciu vyučujúceho dosiahla priemer 1,46 (graf 1). Najlepšiu priemernú hodnotu dosiahla položka Vyučujúci vytváral priestor na diskusiu (1,42), čo svedčí o interaktívnom nastavení vzdelávania. Tento fakt potvrdzujú aj ďalšie nasledujúce položky: spätná väzba k mojim aktivitám mi pomohla vyjasniť si, čomu nerozumiem (1,51) a Vyučujúci prepája teóriu s praxou (1,50). Výsledky ukazujú vysokú spokojnosť študentov s obsahom vzdelávania, ale aj s využívanými metódami a prístupom pedagógov.

Silné stránky vzdelávania a učiteľov FSVaZ

Analýzou otvorených otázok z dotazníkového šetrenia ako i v rámci interview a fokusových skupín boli študentmi identifikované aj „príklady dobrej praxe“ v procese edukácie na FSVaZ.

Za identifikované silné stránky vzdelávania a učiteľov FSVaZ považujeme: využívanie participatívnych a interaktívnych vyučovacích metód, profesionálny a zároveň ľudský prístup, ochota pomôcť, ústretovosť, dynamickosť a flexibilitu vo využívaní času určeného na výučbu, prepojenie teórie s praxou, nasmerovanie študenta k sebarozvoju.

Oblasti na zlepšovanie

V akademickom roku 2017/2018 sme identifikovali oblasti zlepšovania, ktoré sú najmä v oblasti práce s motiváciou študentstva a u niektorých vyučujúcich v oblasti prezentačných zručností.

Opatrenia na odstránenie nedostatkov vo vyučovacom procese

- Vedúci katedier oboznámili učiteľov s výsledkami hodnotenia ako i s námetmi študentov pre skvalitnenie výučby. Hodnotení učitelia mali možnosť reagovať na hodnotenie a určiť spôsob korekcie identifikovaných problémov prostredníctvom sebahodnotiacej správy predmetu, ktorá monitoruje súlad medzi výsledkami vzdelávania, metódami vyučovania a hodnotením študentmi.
- Vedúci katedier uskutočnili osobné rozhovory s jednotlivými učiteľmi, ktorých sa dotýkalo hodnotenie s cieľom uskutočniť nápravu v identifikovaných slabších oblastiach.
- Pedagógom fakulty boli ponúknuté kurzy ďalšieho vzdelávania z úrovne rektorátu UKF zamerané na rozvoj zručností. Vedenie fakulty odporúčalo účasť napr. na kurze zameranom na prezentačné zručnosti vyučujúcim a doktorandom, ktorí počas pregraduálneho vzdelávania neabsolvovali pedagogickú didaktiku.
- Oceňovanou oblasťou vzdelávania je silné prepojenie na prax v študovanom odbore. Aj v nasledujúcom akademickom roku budeme klásť dôraz na prepájanie teórie a praxe prostredníctvom podpory katedrových aktivít, ktoré zapájajú do vzdelávania pozvaných odborníkov z praxe, realizujú workshopy a efektívne odborné exkurzie.
- Pri zostavovaní rozvrhov na príslušný semester sú zohľadňované pripomienky študentov, aby boli maximalizované zisky z realizovaných vyučovacích hodín.
- Podnet o zmene zaradenia predmetu do iného ročníka bol prerokovaný s vedením pracoviska a garantom štúdia. Preradenie predmetu nie je v súčasnosti možné, ale pracovisko v budúcom akademickom roku vytvorí kurz záujmového vzdelávania, ktorý obsahovo vyhoví vznesenej požiadavke študentov.
- Každoročne aktualizujeme študijné zdroje podľa požiadaviek katedier.
- Prebieha intenzívna komunikácia s univerzitnou jedálňou a prevádzkovateľom bufetu v smere zvyšovania poskytovaných služieb v priestoroch fakulty.
- Boli dobudované oddychové priestory v budove i v areáli fakulty.

Záver

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva systematicky monitoruje procesy vzdelávania a ich kvalitu. Vzdelávanie je na FSVaZ budované na princípe „učiaceho sa“ partnerstva medzi študentmi a pedagógmi a preto je zapájanie študentstva do procesov riadenia kvality

vzdelávania a udržanie vysokej kvality vzdelávania jedným z našich základných cieľov. Za dôležité preto považujeme aj budovanie fakultnej komunity študentov, absolventov a vyučujúcich. Celkovo môžeme konštatovať, že v jednotlivých indikátoroch hodnotenia kvality vzdelávania študentmi všetky oblasti dosahujú vysokú mieru naplňania. Priestor pre zlepšovanie vidíme v oblasti využívania tvorivých a interakčných vyučovacích metód s cieľom vzbudiť záujem o vyučovaný predmet alebo tému. Rovnako chceme naďalej rozširovať možnosti zapájania profesionálov z praxe do vzdelávania prostredníctvom diskusií, workshopov a exkurzií.

doc. PhDr. Rastislav Rosinský, PhD.
dekan FSVaZ